

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/14/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917205549
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5917205549.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobcu: Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálató Zrt., so sídlom Váci út 45/B, H-1137 Budapest, Maďarsko, reg.: 01-10-043108, právne zastúpeného spoločnosťou Petkov & Co s.r.o., Advokátska kancelária, so sídlom Na vřšku 12, Bratislava, proti žalovaným: Držitelia motorových vozidiel podľa prílohy žaloby, o zaplatenie sankčného poplatku za použitie spoplatnených ciest, na základe odvolania žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/28/2017-47 zo dňa 20.12.2017, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd odmietol podanie žalobcu doručené tamojšiemu súdu dňa 23.8.2017. Vychádzal z toho, že predmetným podaním sa žalobca domáhal zaplatenia sumy vo výške podľa § 7/A v spojení s § 6 ods. 1 nariadenia maďarského Ministerstva hospodárstva a dopravy č. 36/2007 od každého zo žalovaných jednotlivu, pričom žalovaní ako držitelia motorových vozidiel boli určení odkazom na prílohu žaloby CD, kde žalobca uvádza evidenčné čísla motorových vozidiel s dátumom kontroly. Uvedené však podľa súdu prvej inštancie nepostačuje na riadne označenie žalovaných.

2.V opisanej spojitosti súd prvej inštancie argumentoval, že uznesením č.k. 5C/28/2017-35 zo dňa 3.10.2017 vyzval žalobcu, aby v stanovenej lehote dotknuté podanie opravil a doplnil a to riadnym označením žalovaných, pričom žalobcu poučil, že ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne.

3.V následnom podaní žalobca uviedol, že žalovaní vo všetkých prípadoch boli a sú identifikovateľní bez väčších ťažkostí (na strane súdu) prostredníctvom údajov o evidenčnom čísle vozidiel a dátume kontroly, ktoré ako jediné má žalobca k dispozícii. Tieto žalobca aj v žalobe uviedol na pripojenom CD. Viac údajov o žalovaných z objektívnych dôvodov podrobne vysvetlených súdu uviesť nemohol a ani nemôže, čo ale zaiste nemôže byť dôvodom na odmietnutie súdnej ochrany uplatnenému právu. Tvrdil, že ak má byť žalobcovi poskytnutá spravodlivá súdna ochrana, je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že nemožnosť označenia žalovaných je spôsobená práve štátom, ktorý nezosúladi vnútroštátnu legislatívu na úseku evidencie motorových vozidiel (§ 113 ods. 3 ZoCP so súhlasom dotknutej osoby) s právom Európskej únie na úseku ochrany osobných údajov, pripúšťajúcich spracovanie osobných údajov v určitých prípadoch (napríklad ochrana majetkových práv FO, PO) aj „bez súhlasu dotknutých osôb“ rešpektujúc zásadu voľného toku osobných údajov v spoločnom európskom hospodárskom priestore. Uvedené však nemôže byť za žiadnych okolností v kontexte chýbajúcich náležitostí žaloby na ujmu žalobcu, keď právo na súdnu ochranu majetkového práva žalobcu možno dosiahnuť jednoduchým postupom súdu, tak ako žalobca uviedol už v žalobe. Súčasne žalobca citoval nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 1424/07 zo dňa 26.03.2009 podľa ktorého "(...) Lze tedy předpokládat, že (...) držitel vozidla je zapsán jako vlastník v registru silničních vozidel a že je to právě on a nikdo jiný, kdo má v řízení vystupovat jako žalovaný. (...) Soudu prvního stupně přitom nic nebránilo opatřit si za tímto účelem výpis

potřebných údajů z uvedeného registru, resp. bylo to jeho povinností plynoucí z ustanovení § 6 o. s. ř. Pokud se tak nestalo, zůstala předmětná otázka nezodpovězena a vydání odmítavého rozhodnutí bylo předčasné. (...) Soud prvního stupně (...) stěžovatele vyzval, o jaké údaje má žalobu doplnit, přičemž žádost stěžovatele, aby potřebné údaje opatřil z moci úřední, odmítl se stručným zdůvodněním, že by to bylo v rozporu s ustanovením § 79 odst. 1 o. s. ř. (...) V tomto bodě je však třeba dodat, že registr silničních vozidel není veřejně přístupný a oprávněn do něho nahlížet a požadovat výpisy zapsaných údajů je jen ten, kdo prokáže právní zájem (§ 4 odst. 3 zákona č. 56/2001 Sb.). Přitom nelze předjímat rozhodnutí příslušného správního orgánu o tom, zda stěžovateli bude vyhověno, a tak v případě, že by stěžovatel byl v daném ohledu aktivní, bylo by povinností soudu vyčkat až do vyřešení dané otázky; v případě, že by příslušné údaje nebyly stěžovateli poskytnuty, musel by si je soud vyžádat sám. (...) Vzhledem k tomu nezbyvá Ústavnímu soudu než konstatovat, že obecné soudy při interpretaci "jednoduchého práva" zásadně nesprávně zohlednily dopad základních ústavně zaručených práv a svobod, konkrétně pak práva na přístup k soudu zakotveného v čl. 36 odst. 1 Listiny tím, že tento přístup podmiňovaly stěží splnitelnými předpoklady, aniž by pro to existovaly nějaké racionální důvody, příp. že neposkytly potřebnou součinnost či alespoň nepoučily stěžovatele o jeho právních možnostech. Takový postup lze v dané souvislosti označit za přepjatý formalismus (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 7. 1996 sp. zn. III. ÚS 127/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 5, nálezy č. 68). (...) ". Taktie žalobcu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8SŽa 27/2008, týkajúce sa zisťovania neznámeho pobytu žalovaného, keď okolnosť neznámeho pobytu účastníka konania sa musí vždy hodnoverne preukázať a táto povinnosť zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či je pobyt účastníka konania skutočne neznámy. Odmietnutie žaloby pre formálne neoznačenie žalovaných nie vinou žalobcu, by bolo v toto prípade prejavom ústavoprávne neudržateľného prehnaneho formalizmu a odmietnutím poskytnutia súdnej ochrany.

4.Nadväzne okresný súd s poukazom na § 129, § 132 a § 133 CSP konštatoval, že strana sporu musí byť označená v súlade s jej právnym postavením a tak, aby ju nebolo možné zameniť so žiadnou inou osobou. Označenie musí byť také presné, aby umožnilo jednoznačný záver o spôsobilosti byť účastníkom konania a o procesnej spôsobilosti. Vymedzenie rozhodujúcich skutočností v žalobe závisí od obsahu právnej úpravy obsiahnutej v hmotnoprávných predpisoch, resp. od obsahu zmluvných vzťahov, ktorá je (sú) predmetom konania. Žalobca ale podľa okresného súdu v podanej žalobe neoznačil žalovaných v súlade s ust. § 133 CSP, pričom zdôraznil, že zistenie pobytu žalovaného síce zaťažuje súd (ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie), takémuto zisťovaniu však musí predchádzať objektívna nemožnosť zistenia pobytu žalovaného zo strany žalobcu, pretože povinnosť označiť žalovaného v zmysle § 133 ods. 1, 2 CSP v prvom rade zaťažuje žalobcu a až následne, pokiaľ nie je objektívne možné, aby žalobca žalovaného riadne označil, uvedená povinnosť zaťažuje súd. V prípade neznámeho pobytu žalovaného, je v zásade zrejmé, že nie je v možnostiach žalobcu, aby ho zistil, avšak v predmetnom spore nejde o zistenie pobytu žalovaných, ale o identifikáciu samotných žalovaných, čo nemožno stotožňovať, ale je potrebné skúmať, či nemožnosť takejto identifikácie je objektívne daná. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca nevyčerpал všetky dostupné možnosti na to, aby riadne označil žalovaných. Zo žaloby ani predložených dokladov nevyplýva, že by sa žalobca obrátil na Ministerstvo vnútra Maďarskej republiky so žiadosťou o identifikáciu žalovaných na základe ním získaných údajov. Ministerstvo vnútra Maďarskej republiky by následne mohlo požiadať cestou dožiadania, a to už v rámci medzinárodných zmlúv, ktoré v žalobe cituje sám žalobca, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, o získanie potrebných údajov. V danom prípade by už žiadateľom nebol súkromnoprávny subjekt - žalobca, ale štátny orgán, konajúci v zmysle medzinárodných zmlúv.

5.Na základe konštatovaného okresný súd uzavrel/zhrnul, že žalobca všetky možnosti na identifikáciu žalovaných nevyužil a napriek výzve neodstránil vady podania, ktoré bránia riadnemu pokračovaniu v konaní.

6.Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie. Primárne okresnému súdu vytýkal, že nepostupoval v súlade s § 190 CSP, hoci tak v záujme zachovania základného ústavného práva každého na súdnu ochranu i samotný prístup k súdu patriaceho žalobcovi bezpochyby postupovať mohol a mal. Za paradoxné pritom označil, že spôsobom podľa § 190 CSP zákonná sudkyňa už v identických veciach postupovala, čoho dôkazom je skutočnosť, že v súdnom spise sa nachádza riadne zažurnalizovaný referát zo dňa 7.9.2017, ako aj listina - Dožiadanie údajov o žalovaných a ich vozidlách adresovaná Prezídium policajného zboru SR z toho istého dňa. Po nahliadnutí do spisu bol právny zástupca žalobcu okamžite po východe z budovy súdu telefonicky kontaktovaný súdnou tajomníčkou, že vyhotovené fotokópie má zničiť, nakoľko tieto budú zo súdneho spisu „vytrhnuté“. V dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu je potom dôsledkom

napádaného uznesenia kategorické znemožnenie uplatňovania žalobcovho práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces patriaceho žalobcovi ako strane sporu. Zároveň súd prvej inštancie uvedeným nesprávnym a nezákonným procesným postupom zároveň zaťažil nezákonnosťou aj výrok napádaného uznesenia, preto ho nemožno považovať za vecne správny. Odvolateľ zdôraznil, že spôsob, akým súd konal je v ostrom kontraste s požiadavkou materiálneho právneho štátu, nekonanie súdu a úplné ignorovanie riadneho zdôvodnenia ústavnosti odmietnutia prístupu k súdu žalobcovi navzdory mnohým právnym argumentom i právnym názorom vysokých súdnych autorít, ktoré žalobca do konania svojimi písomnými podaniami vniesol, je prejavom výkonu súdnej moci, ktorý nie je a nemôže byť za žiadnych okolností tolerovateľný. Súd totiž žalobcovi nielenže neposkytol účinnú možnosť odstrániť formálne nedostatky žaloby, sám vlastnou činnosťou žalobcovi odňal a to nevedno z akých dôvodov. Súd na žiadne z právnych argumentov žalobcu i vysokých súdnych autorít, či doktríny vôbec nereflektoval a podania úplne odignoroval. Žalobcovi preto ostala len čistá bezmocnosť a to napriek ústavným garanciam svojich práv, ktoré sa svojvoľným konaním zákonného sudcu stali celkom zreteľne len formálnymi.

7. Žalobca pripomenul, že súd od neho žiadal, aby doplnil svoje podanie o také údaje, ktoré mohol (súd) jednoduchým formálnym spôsobom (aplikujúc § 190 CSP) dostať do svojej dispozície, a ktoré naopak žiadnym iným spôsobom nemôže získať do dispozície žalobca. Ničím nepodložené dohady súdu prvej inštancie v napádanom uznesení postrádajú akúkoľvek relevanciu. Jediným správnym a zákonným postupom súdu prvej inštancie v tomto štádiu konania je ten, v ktorom by súd získal údaje o žalovaných, požadované žalobcom v jeho neúplnom podaní a následne umožnil žalobcovi doplniť jeho neúplné podanie označené ako žaloba, tak aby žalobca mohol riadne identifikovať všetkých žalovaných. Zoznam žalovaných spolu s uvedeným ich identifikačným údajom v rozsahu evidenčné číslo vozidla, dátum kontroly, ku ktorému bolo zistené neoprávnené použitie spoplatnených ciest, je uvedený na CD nosiči pripojenom k žalobe. Objektívne dôvody, pre ktoré žalobca nemohol a ani nemôže označiť žalovaných v úplnosti ich identifikačným údajom, sú tie skutočnosti, že v konkrétnom čase kontroly oprávnenosti použitia spoplatnených ciest jednotlivým vozidlom s konkrétnym EČV bol a mohol byť v evidencii držiteľov vozidiel MV SR vedený vždy len jeden konkrétny držiteľ, označenie žalovaných v rozsahu týchto identifikačných údajov preto umožňuje nezameniteľnú identifikáciu žalovaných. Po jednoduchom postupe súdu v zmysle § 113 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa údaje poskytnú iným štátnym orgánom, teda najmä súdu, ak tento o ich poskytnutie pre účely súdneho konania požiada, je a bol žalobca pripravený kedykoľvek buď z vlastnej iniciatívy alebo na základe výzvy súdu doplniť označenie žalovaných.

8. Na podporu svojej argumentácie odvolateľ poukázal na závery súdnej praxe vysokých súdnych autorít, predovšetkým opätovne na nález Ústavného súdu ČR. sp. zn. III. ÚS 1424/07, pričom podľa doktrinálnych právnych názorov pokiaľ v podaní (žalobe) žalobcu absentovali údaje, ktoré si môže súd zistiť sám nahliadnutím do príslušných evidencií, nie je na mieste za absenciu týchto údajov sankcionovať účastníka konania. Naopak, povinnosť zabezpečiť strane sporu možnosť odstrániť absenciu uvedených údajov zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na ich zistenie. Doktrína ďalej uvádza, že dostatočným prešetrením nie je len vyžiadanie si správy z ústrednej evidencie, ale treba vychádzať aj so skutočnosťami, ktoré vyšli za konania najavo, napríklad z oznámení obecného úradu, výpovedí svedkov. Dôsledne sledujúc garanciu ústavného práva na súdnu ochranu možno uzavrieť, že by bolo absurdné domnievať sa, že žalobca, ktorý na rozdiel od žalovaných v konaní uplatňuje aj svoje žalovanými porušené hmotné práva, a teda je tým slabším, hľadajúcim ochranu, nemá právo na prístup k súdu. Inými slovami, žalovaný ako porušiteľ hmotného práva žalobcu právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces má a žalobca ako ten, ktorý právo neporušil, toto právo nemá. Ak má byť žalobcovi v súlade s Ústavou SR poskytnutá spravodlivá materiálna súdna ochrana, je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že nemožnosť označenia žalovaných je spôsobená práve štátom, ktorý nezosúladi vnútroštátnu legislatívu na úseku evidencie motorových vozidiel s právom Európskej únie na úseku ochrany osobných údajov, pripúšťajúcich spracovanie osobných údajov v určitých prípadoch aj bez súhlasu dotknutých osôb rešpektujúc zásadu voľného toku osobných údajov v spoločnom európskom hospodárskom priestore. Pripomenul tiež právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v náleze vydanom pod sp. zn. IV ÚS 1/02, ktorý je analogicky aplikovateľný aj na interpretáciu ustanovení § 133 CSP o formálnych náležitostiach žaloby vo vzťahu k povinnosti súdu vykonávať nie formálnu, ale materiálnu ochranu práv. Na základe uvedeného uzavrel, že v danej veci nebol a nie je v tejto veci splnený základný predpoklad na zákonné odmietnutie podania pre neoznačenie žalovaných menom a adresou, nakoľko neplatí, že vo veci nemožno konať žiadnym spôsobom. Ako vyplývala z konania samotného súdu prvej inštancie v iných veciach napr. sp. zn. 2C/98/2016 a ďalšie, opak je pravdou, to sa týka aj iných súdov SR.

9. Napokon odvolateľ apeloval na požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v rámci ktorého sa súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postoj musí byť vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal a to bez pochybnosti. Pokiaľ teda súd prvej inštancie odmietol podanie s prihliadnutím na záver, že žalobca má objektívnu možnosť získať údaje o žalovaných inak než prostredníctvom súdu (postupom podľa § 190 CSP), tak mal o tejto možnosti žalobcu poučiť už v predchádzajúcom uznesení zo dňa 3.10.2017. Ak tak neučinil, opäť sa dopustil porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces. Predmetnému odôvodneniu napadnutého uznesenia však možno vytknúť aj to, že závery z neho plynúce nie sú preskúmateľné, keďže súd neuviedol ani jednu jedinou relevantnú právnu normu, ktorá by potvrdzovala správnosť jeho záverov. Právnymi normami nepodložené a presvedčivo nevysvetlené závery súdu sú v tomto prípade len nepreskúmateľnými dohadmi súdu, voči ktorým sa žalobca ani nemá možnosť efektívne brániť, najmä vtedy, ak žalobca od počiatku tvrdí a listinami preukazuje, že nie je štátnym orgánom ani iným orgánom verejnej moci ale naopak, súkromnoprávny subjekt - právnická osoba a obchodná kapitálová spoločnosť s ručením obmedzeným, a teda sa na neho nevzťahujú žiadne medzinárodné dohovory (ani Dohovor o cestnej premávke Viedeň 1968), ktoré zaväzujú len štáty a ich štátne orgány; v prípade žalobcu ako súkromnoprávneho subjektu v žiadnom prípade nejde o poskytovanie osobných údajov inému štátu; a neoprávnené použitie spoplatnenej cesty v Maďarsku nie je priestupkom, ani správnym deliktom, a teda ani deliktom na úseku bezpečnosti cestnej premávky, o ktorom by žalobca autoritatívne konal a rozhodoval z pozície orgánu štátnej moci, ale je naopak civilnoprávnym deliktom (ako napr. nezaplatenie cestovného v električke), z ktorého zodpovednosť sa uplatňuje na princípe rovnosti subjektov občianskoprávných vzťahov, a teda sa naň v žiadnom prípade nevzťahuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/82/EÚ z 25.10.2011, ktorou sa zjednodušuje cezhraničná výmena informácií o deliktoch na úseku bezpečnosti cestnej premávky. Teda ak by sa aj žalobca obrátil na Ministerstvo vnútra Maďarskej republiky, ako mu v napádanom uznesení bez odkazov na relevantné pramene práva „radi“ súd prvej inštancie, tak by mu tento orgán potrebné údaje nemohol vydať, a to práve z vyššie opísaných dôvodov, pretože ani on sám nemá žiadny právny základ pre prístup do slovenskej evidencie vozidiel pre účely občianskoprávných deliktov spočívajúcich v nezaplatení poplatkov za použitie spoplatnených ciest. Legislatívne sú v súčasnej dobe riešené len prípady „cezhraničného“ poskytovania údajov, pokiaľ ide o zodpovednosť z verejnoprávných deliktov na úseku bezpečnosti cestnej premávky. V žiadnych iných prípadoch, a teda ani v prípade nezaplatených diaľničných poplatkov, nateraz nie je možné získať údaje spôsobom uvedeným v napadnutom uznesení.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie okresného súd zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec mu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) na ďalšie konanie.

11. Odvolacia argumentácia je (vo viacerých smeroch) opodstatnená. Predovšetkým už len samotná okolnosť, že ten istý (okresný) súd mal za identických procesných okolností postupovať inak (t.j. na rozdiel od zisťovania žalovaných z úradnej moci pristúpil k odmietnutiu podania) než v iných/skorších veciach (toho-istého) žalobcu skutočne nastoľuje otázku porušenia práva na spravodlivý proces, ktorého imanentnou súčasťou je aj požiadavka právnej istoty (vrátane predvídateľnosti) implikujúca aj legitímne očakávanie na rovnaké rozhodnutie/postup za rovnakých okolností.

12. Odhliadnuc od uvedeného, čo sa týka samotného dôvodu odmietnutia podania, okolnostiam súdnej veci zodpovedajú právne úvahy/myšlienky citované žalobcom z nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 1424/07 zo dňa 26.03.2009 (bod 3 tohto odôvodnenia), ktoré síce nie je v našom právnom prostredí záväzná, od jeho presvedčivého odôvodnenia, ktoré je v plnej miere aplikovateľné na posudzovanú vec, nemal odvolací súd dôvod sa odchyliť.

13. Súčasne tiež platí - ako správne uvádza odvolateľ - že okresný súd sa s touto zásadnou argumentáciou (ktorá mu bola známa v čase jeho rozhodovania - vôbec nevysporiadal. Nezodpovedanie určujúcich právnych otázok tak narušuje imperatív riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (ako ďalšej čiastkovej súčasti práva na spravodlivý proces).

14. Napokon, pokiaľ okresný súd ako nosný dôvod svojho rozhodnutia uvádza možnosť/povinnosť žalobcu obrátiť sa na Ministerstvo vnútra Maďarskej republiky, táto argumentácia (bez citácie, resp. odkazu na konkrétnu právnu normu) je neúplná, nakoľko nezodpovedá situácii, kedy sa nejedná o

zodpovednosť z verejnoprávnych deliktov, t.j. keď ani uvedený štátny orgán nemá právny základ k prístupu k informáciám.

15. Zhrnúc konštatované, ob stojí odvolacia námietka o odmietnutí prístupu k súdu (žalobcovi), pričom predmetný nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní, nakoľko rozsah potrebného doplnenia žaloby - o kompletnú identifikáciu žalovaných - mimo rámca rozumnej pochybnosti presahuje zmysel/ účel odvolacieho/prieskumného konania. V ďalšom postupe preto súd prvej inštancie uplatnený nárok opätovne posúdi v zmysle prezentovaných úvah odvolacieho súdu.

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné.